

ODSTAWAĆ (25) *vb impf*

o oraz drugie a jasne. ◇ *W inf* -staw- (2) *CzechRozm*, *PudłFr*, -stâw- (1) *KrowObr*. ◇ *W pozostałych formach* -stâw- (13), -staw- (2); -staw- *BudBib*; -stâw- : -staw- *Mącz* (2:1); -staj-.

W tematach praes -stâw- (9), -staj- (7); -stâw- *KrowObr*, *BielKron*, *GrabowSet*, *KochAp*, *SarnStat*; -staj- *HistRzym*, *Calep* (2); -stâw- : -staj- *Mącz* (3:3), *GostGosp* (1:1).

inf odstawać (3). ◇ *praes* 1 sg odstawać (6), odstaję (2). ◇ 2 sg odstajesz (1). ◇ 3 sg odstawa (3), odstaje (1). ◇ 1 pl odstajemy (1). ◇ 3 pl odstawają (2). ◇ *praet* 3 sg n odstawało (1). ◇ 3 pl m pers odstawali (3). *subst* odstawały (1). ◇ *imp* 2 sg odstawaj (1).

Sł stp s.v. odstając, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVII w. s.v.* odstać.

1. *Odchodzić, oddalać się; absistere, desistere* *Mącz* (2) : Absisto, Odstawam/ odstępuję ná zad. *Mącz* 396c, 396d.

2. *Opuszczać kogoś, porzucać; deficere, desciscere* *Mącz*, *Calep*; *discedere, recedere* *PolAnt*; *relinquere* *Cn* (21) : *Mącz* 373a; Deficio – [...] Odstawam, opuśczać. *Calep* 295b; Ledwo co koła Fortuná tknie z łtrony/ Wnet y bez ręki profzenia/ [przyjacieli] odstawa. *GrabowSet* Yv.

odstawać od kogo (2): Descisco a praeceptore, Odstawę od łwego mistrzá. *Mącz* 373b, 303a.

W przeciwstawieniu: »odstawać ... przystawać« (1): Descisco – Odstawam a do drugiego przystawam, odstępuję. *Calep* 310b.

Przen: Sprzeniewierzać się Bogu, odstępować od religii lub jej zasad (9) :

odstawać od czego (4): Ci telz tego Báránká Páná Krytłufá iedzą [...] / ktorzy łtzerości y prawdy náłladuią/ [...] od fáłszywey náuki odstawaia *KrowObr* 187, 131v, 142v. Cf »odstawać od pospolstwa«.

W przeciwstawieniach: »odstawać ... przyjmować, przystawać« (2): Włpominać [...] ty Heretyki ktorzy od włtaw/ reguł/ y praw Papiełkich odstawali/ á przyjmowali włtawy/ y prawa Páná Iezu Krytá *KrowObr* 131v, 142v.

Zwroty: »odstawać od Pana, od Chrystusa (a. Krysta)« [szyk zmienny] (2:2): Aleć złońnicy odniofą łłufzne karanie zá łwe myłli iż zaniedbawali łpráwiedliwego/ á odstawali od Páná [a Domino recesserunt]. *BibRadz Sap* 3/10; ilekroć łie grzechow dopuśczaćmy/ cudzołóżymy y odstaiemy od Krytá. *HistRzym* 109v; *BudBib Sap* 3/10; *CzechRozm* 113.

»odstawać od [czyjego] pospolstwa [= wspólnoty]« (1): mnogo żydow dla niego odstawało od iłch połpolłtwa/ a wierzyli w pana Iezufa. *OpecŻyw* 70v.

Szereg: »przystać a nie odstawać« (1): Przyłtań do niego [do Boga] á nie odstaway [conglutinare ei et ne discesseris] *BibRadz Eccli* 2/3.

a. *Porzucać służbę u kogoś* (4) : Ten Szyper kiedy nie płynie/ ma oddać drugiemu włyłtko/ álbo kiedy odstaię *GostGosp* 92.

W przeciwstawieniu: »przystawać ... odstawać« (2): Dworká ma prołć aby ią wpifano w Inwentarz kiedy przyłtawa: aby okazała w rok/ álbo kiedy odstawa/ gołpodárłtvo y łłuzbę *GostGosp* 18; *KochAp* 7.

Zwrot: »od pana odstawać« (1): Bezecni łą/ ktorzy czáfu Rułzenia woienného od pánów odstawaia. *SarnStat* 150.

b. *Buntować się, wypowiadać posłuszeństwo* (2) : Apostato, Latine, Rebello. Odstawam. *Mącz* 12d.

Zwrot: »od posłuszeństwa [czyjego] odstawać« (1): dla których zbytkow niezmiernych [...] wiele ich od posłuszeństwa Wálzey K. miłości odstawa *BielKron* 443v.

3. *Przestawać, niechać* [od czego] (1) : Ieden fortél ná zazdrość/ nie nie czuć do siebie/ [...] Dopuścić nawálnościom ná łwą cnotę wltawać/ Lecz od niéy w nagorłzy czas przedsię nieodstawać. *PudlFr* 42.

4. *Występować z jedności państwowej* [od czego] (1) : iuż od tego czáfu ty Rułkie ziemie od krolestwá Polłkiego nie odstawały. *BielKron* 374v.

5. [*Nie stykać się z czymś, nie przylegać*: Iuż mocny Ilionów okrét [...] Szturm zwątlіл, łtołowáné boki od łtawáią/ Wodę rołpádlínámı bárzo zápułczáią. *VergKoch* 9 (*Linde*).]

Synonimy: 2. odbiegać, odchadzać, odchodzić, odjeżdżać, opuszczać, zostawować; 4. odstępować.

Formacje współrdzenne cf STAĆ.

Cf **ODSTAJĄCY, ODSTAWAJĄCY, ODSTAWANIE**

LWil